

Frid nummer 1 2018

Tema: Våga vara nörd – om att ha ett brinnande intresse och våga vara den man är

Framsida syntolkning: Två öppna händer håller i ett flertal tärningar med olika antal sidor.

”Möt kyrkogårdsnörden Sören sid 12”

”Räkna och vinn! Påsktävling sid 17”

”Jennies prylar – lär känna kyrkoherden sid 18”

”6 sidor rollspel med Gathering of Geeks”

Syntolkning: Ägg. Ägg.

Ledare

Jennie om att vara sig själv: »Gud älskar oss inte för våra prestationer utan trots all vår ibland så trasiga mänsklighet«

När jag var sju år började jag spela fotboll. Då liksom nu hörde det till att som barn hitta ”sin” fritidsaktivitet, hitta sin grej. Var man fotbolls-, dans- eller hästtjej?

Så gott som alla tjejer i klassen spelade fotboll, så på ett vis var det nog lite givet att också jag skulle göra det. Men intresset för det där med fotboll var rätt svalt från min sida. Min uthållighet i att träna för att bli bättre var inte tillräckligt stark och jag tilltalades nog aldrig av tävlingsmomentet. Detta att vara tvungen att sträva efter att bli bäst för att platsa i laget.

Efter en mycket kort fotbollskarriär slutade jag spela. Fotboll var inte min grej helt enkelt. Men jag har alltid imponerats av dem som målmedvetet har riktat in sig på något de verkligen brunnit för och blivit riktigt bra inom sitt område.

Efter den korta tiden som fotbollstjej testade jag flera fritidsaktiviteter under min uppväxt. Vissa med mer engagemang och glädje än andra, men jag hittade aldrig riktigt rätt. Jag blev aldrig bäst på något och det var ju det som i slutänden faktiskt räknades inom de flesta aktiviteterna – så upplevde åtminstone jag det.

Så kom det sig att jag som 14-åring konfirmerades och då också kom in i församlingens verksamhet. Först då hittade jag en plats där jag faktiskt också fick vara bäst, där alla fick det, eftersom allt i församlingens verksamhet handlade om att vara bäst på att vara den man är. Det var en otrolig befrielse att i sitt sökande efter sig själv få komma till ett sammanhang som sa att jag dög som jag var.

Att få vara den man är – älskad och sedd – med allt det vi kan bära på, är grundläggande i kristen tro. Gud älskar oss inte för våra prestationer utan trots all vår ibland så trasiga mänsklighet. På så vis är kristen tro befrielsens tro.

I varje dopgudstjänst ber vi om att Gud ska befria det barn som döps från mörkrets makt. Kanske kan det vara lätt att uppfatta orden enbart som en befrielse från något, men i själva verket handlar det kanske främst om befrielse till något; till att vara den man djupast är skapad till. Vi kan och får leva fria från de masker, roller och grupperingar som begränsar. Vi är fria att vara oss själva. Att ständigt

påminna sig om det är det kristna livets mönster. I den rytmen får vi växa och mogna som människor och gång på gång utforska de skatter Gud lagt i vårt inre.

Må Gud vara med dig och omge dig med sin kärlek så att du får mogna som den hen kallat dig att vara. Amen.

Jennie Wall
Kyrkoherde

Välkommen

Syntolkning: Ägg.

Syntolkning: En bildkopia av framsidan.

Framsidan. Händerna tillhör Tobbe Lindblom, tärningarna tillhör Gathering of Geeks-gänget och används när de spelar rollspel. Den största av tärningarna har hela 120 sidor!

Tema: att våga

Årets första Fridnummer har rubriken Våga vara nörd. Under 2018 kommer vi fortsätta på temat att våga. Har du några egna funderingar, önskemål, eller en historia att dela med dig av på temat? Hör av dig till redaktionen på: salem.frid@svenskakyrkan.se

Jag har alltid haft lätt för att bli intresserad av saker. Under grundskolan bockade jag av nästan allt som fanns på kulturskolan – sång, dans, teater, allsköns olika instrument. Varje aktivitet fick sin beskärda del av min uppmärksamhet under några år, och det har jag såklart mycket glädje av idag. Men jag blev aldrig riktigt fördjupad nördig i något. Vad krävs det för att man ska få bli kallad nörd, egentligen?

När jag säger nördig så tänker jag på en vän till mig, en vän som är mer eller mindre ett uppslagsverk när det gäller hans stora huvudintresse i livet: popgruppen ABBA. Säg en låt och han kan rabbla år, album och färg på trikåerna vid uruppförandet av låten ungefär. Glädjen i hans ögon när han pratar om eller spelar och sjunger ABBA, får mig att känna: så passionerad skulle jag också vilja vara för något. Istället har jag ett svalt men utbredd intresse för så gott som det mesta, vare sig det är matlagning, styrketräning, typsnitt, trädgårdsodling eller sextiotalsporlin. Lyxproblem, jag vet. Men hur hittar man något att verkligen grota in sig i? Selina och Viktor ger sina svar på hur man finner sitt nörd-intresse på sidan 20.

Jag måste ändå säga att jag blir glad, imponerad och lite förvånad över vilka fantastiska nördar det finns i vår församling. I dessa kloka och olika huvuden ryms enorma mängder nördkunskap – en kunskap som kanske inte alltid är superanvändbar för allmänheten. Till exempel Alexander som syr fantastiska dräkter till sina lajv, eller prästerna som verkar ha ett eget språk med kyrkiska ord för vad vi vanliga människor skulle kalla bord eller klänning.

Jag tror att min längtan efter passionerad nördighet går att koka ner till att jag vill våga älska något så mycket att jag inte längre bryr mig om vad andra tycker eller oroar mig över vad som är användbart, socialt attraktivt eller lukrativt. För mig är en nörd en rätt så lycklig människa. Kan vi inte lova varandra att försöka våga vara lite mer nördiga?

Malin Van den Poel
Fridmedarbetare

Hjälpta julfirare

Vi vill ge Ett stort tack till ICA Supermarket Salem som i december genom Salems församling skänkte julgåvor i form av kassar med mat och förnödenheter till behövande hushåll i Salem.

Det är inte alla förunnat att fira högtider som jul och påsk. Vill du hjälpa till genom att skänka mat, pengar eller gåvor, ta kontakt med församlingens diakon Rauni Strömbäck, uppgifter finns längst bak i tidningen.

Är du själv i behov av bistånd? Församlingens diakon finns för dig som behöver stöd.

Nyinstallerad

Syntolkning: Biskop Johan Dalman som gör tummen upp och kyrkoherde Jennie som gör peacetecken.

Syntolkning: Ägg.

Så taggade var Biskop Johan Dalman och Salems församlings kyrkoherde Jennie Wall efter kyrkoherdeinstallationen i Salems kyrka. Efteråt serverades under lyckönskningar kyrkkaffe med församlingens paradrätt, smörgåstårta.

Intervju: Björn Kallner

Syntolkning: Björn Kallner framför kyrkporten på Salems kyrka.

Hallå där Björn Kallner, ordförande i Salems hembygdsförening, kyrkguide och historienörd.

Hur började ditt intresse för Salems historia?

– När jag blev pensionär ville jag gärna göra något helt annat än det jag ägnat mig åt hela arbetslivet. Jag har arbetat inom teknikområdet på Sveriges Television, men har också alltid varit intresserad av hur det var förr i tiden. Jag har nu bott i Salem i mer än 50 år och det föll sig helt naturligt att utforska min hembygd. Jag gick med i Salems Hembygdsförening där det finns stor kunskap och man gjorde vandringar som informerade om fornminnen, geologiska undersökningar och bebyggelsen. Jag har också alltid haft ett stort intresse för kyrkor och deras historia. Salems kyrka är mycket gammal och på somrarna visar jag nu kyrkan och dess kyrkogård.

Varför är Salems historia viktig för dig?

– Det är berikande att se sin egen tillvaro som en del av en lång kedja, och att lära sig något om människors villkor förr i tiden. Jag träffar ofta människor som söker sina rötter, både unga och gamla. De kan vilja veta mer om ett hus eller en tomt i kommunen. Salem har en landsbygdsdel med en mycket gammal historia med många fornminnen från långt tillbaka i tiden. Hembygdsföreningen har till uppgift att hjälpa intresserade personer med frågor men också att föra vår kultur vidare till kommande generationer.

När blev du senast inspirerad?

– Att arbeta med en verksamhet som växer och utvecklas är alltid inspirerande. Hembygdsföreningen har haft stort stöd av kommunen med Villa Skönvik, som föreningen har tillgång till. Nu är det Lundby parstuga som vi hoppas kunna göra till Hembygdsgård tillsammans med Stockholm Vatten. Det finns hela tiden tillfällen då man blir inspirerad att fortsätta arbetet. Men utan alla ideellt arbetande medlemmar fungerar det inte.

Här får fantasin fritt spelrum

Har du någon gång velat vara någon annan? Att låta fantasin flöda fritt och kunna ta beslut utan reella konsekvenser? Skulle du då vara en hjälte eller en skurk? I ett rollspel kan du utmana din fantasi till att bli verklighet.

Text & Foto Carin Traumer

Ordlista

Bordsspel är en benämning för spel där en viktig del av spelandet utgörs av pjäser, brickor, pennor, pluppar, tärningar eller kort.

Rollspel är ett bordsspel där deltagarna antar roller och låtsas vara någon annan än de egentligen är. Spelarna agerar i situationer utifrån sina rollers olika karaktärsdrag. Vanligaste rollspelet sker genom diskussioner.

Lajv är ett levande rollspel. Det är som en improvisationsteater utan publik där alla deltagare fysiskt agerar som sina rollkaraktärer.

Det är nästan två timmar kvar innan kvällens Gathering of Geeks ska starta men det har redan börjat droppa in några ungdomar som ska vara med under kvällen. Flera väljer att komma till kyrkan direkt efter skolan för att umgås innan verksamheten startar officiellt. Medan vi väntar på att fler ska dyka upp får jag vara med och spela Fluxx, ett spel där reglerna ständigt ändras. Alla spelare har regelkort och målsättningskort på handen och man vinner genom att uppfylla målet på gällande målsättningskort. Något som är mycket svårare än vad det låter, då reglerna och målet hinner ändras flera gånger innan det är ens egen tur. Jag är förvirrad och förstår inte riktigt vad vi håller på med.

Det skrattas och alla instämmer i att ingen riktigt förstår Fluxx.

– Det är det som är meningen med *Fluxx*, ingen vet vad som ska hända, skrålas det i kör.

Vi spelar några rundor och jag förlorar varenda gång, utan att riktigt ha förstått att spelet är slut och att någon annan har vunnit.

När fler ungdomar har dykt upp, men innan *Gathering of Geeks* har startat, går vi iväg för att köpa mat. Jag sitter med och äter och det pratas minnen från *Camelot*, ett rollspelsläger i Finnåker som flera av ungdomarna brukar åka iväg på varje år. Nästa läger är till påsk och det pratas om vilka som ska åka med och vilket tema lägret kommer att ha. Nästan alla vill åka med på lägret, även de som vanligtvis inte brukar rollspela. Gemenskapen är den största orsaken till att så många vill åka med på lägret. Gemenskapen är viktigare än rollspelet och de som inte vill spela åker ändå med för att inte missa ett mysigt läger med sina vänner.

Så småningom har alla ätit upp, verksamheten har officiellt startat och jag ska få testa ytterligare ett av spelen som brukar spelas.

Nästa spel att testa är *Magic: The Gathering*, som är ett samlarkortspel som kan spelas av två eller flera spelare där varje spelare använder varsin kortlek bestående av 60 spelkort. Kortlekarna som de använder har de själva satt ihop genom att välja ut vilka kort den ska innehålla. Varje spelomgång utgör sedan en strid mellan trollkarlar som använder magiska trollformler, föremål och varelser, allt representerat av de olika korten.

Om *Fluxx* var oförståeligt så är det här hundra gånger mer komplicerat och svårt att hålla reda på. I slutet av *Fluxx* trodde jag mig börja förstå spelet medan jag nu sitter som ett frågetecken. För att det inte ska bli för svårt för mig spelar vi två mot två. Vi har alla varsin kortlek men samarbetar med en medspelare. Jag förstår grunden, vad jag ska göra och vad de olika korten används till, men det tar lång tid för mig att välja kort så jag sitter mest och tittar på när min medspelare spelar ut kort åt oss båda.

Eftersom varje spelare skapar sin egen kortlek är det svårt att veta vilken typ av kort motståndaren har möjlighet att spela. Det gör att man måste vara förberedd på det mesta och planera sitt spelande väl. De jag spelar med är vana spelare, de har spelat det här spelet i flera år. Jag fascineras av hur snabbt det går när de spelar, de vet precis hur de ska spela sina kort och när de spelar ut en runda verkar de ha tänkt och planerat för flera rundor framåt. Jag vann inte det här spelet heller.

Spelandet pausas för att fira andakt tillsammans. Församlingspedagogen Alexander Sandrén, som är den som håller i *Gathering of Geeks*, brukar anordna en kort andakt varje gång, så även idag. Andakten inleds med psalm 771, Min själ får vila ut, en vanlig psalm vid ungdomarnas andakter. Det är Askonsdag, vilket innebär att fastan startar, och Alexander berättar kort om fastan och vad den innebär inom olika religioner. Innan vi ges tid för bön, eftertanke och ljuständning ber han oss fundera på vad vi skulle kunna avstå i våra liv och säger att fastan kan vara ett sätt att hedra de som tvingas avstå sådant som vi tar för givet. Därefter blir det tyst, några sitter kvar i bänkarna medan andra tänder ljus. Andakten avslutas med gemensam bön och en psalm. Därefter kan man välja att sitta kvar i tankar eller att lämna kyrkan.

Syntolkning: Sju ungdomar sitter runt ett bord och spelar kortspelet *Fluxx*. Bildtext: "Glädje och förvirring när reglerna ständigt ändras i *Fluxx*".

Syntolkning: *Fluxx*-kort ligger utlagda på ett bord och en av spelarnas händer syns.

Syntolkning: Ägg.

Syntolkning: Närbild av spelkort, glaspluppar och en trådrulle. Bildtext: "Man tager vad man haver, trådrullen visar vem som får extra förmåner"

Syntolkning: Tre personer sitter runt ett bord och spelar med samlarkort. En person står bredvid och tittar på med en Rubiks kub i handen. I bakgrunden står två personer och pratar. Bildtext: "Fullt fokus när *Magic The Gathering* spelas."

Det är ungefär två timmar kvar innan *Gathering of Geeks* slutar för den här gången och jag ska nu få prova på rollspelens rollspel, *Dungeons and Dragons*, som har funnits ända sedan 1970-talet.

Deltagarna spelar själva sina rollkaraktärer som ger sig ut på äventyr. En spelledare styr spelet genom att sätta spelarna i ett sammanhang, hålla ordning på regler, avgöra resultaten av spelarnas handlingar och spela de karaktärer som inte spelas av någon spelare. För att hålla ordning på avstånd mellan alla karaktärer och objekt använder man sig av spelplaner med rutfält där varje ruta motsvarar ungefär 3,5 meter.

Spelledaren har förberett några olika karaktärer och jag får välja en som jag ska spela. Jag väljer en Dwarf, en kort man med orange hår, stora muskler och stort långt skägg med flätor. En karaktär långt ifrån mitt verkliga jag. Det var förmodligen skägget jag drogs till, jag har aldrig varit duktig på att fläta.

Utöver mig är det tre andra rollkaraktärer som jag spelar med. Det är en präst och en paladin, som båda har vikt sina liv åt religion vilket har gett dem tillgång till ett antal förmågor, bland annat att hela sjuka och skadade. Paladin är dock mer av en krigare medan prästen har förmågan att charma och påverka tankar. Sista av rollkaraktärerna är ett barn med en enorm skicklighet i att smyga och ta sig förbi fällor och lås.

Syntolkning: Närbild på ett bord där en vikbar kartongskärm med en drake på står uppställd. Framför den vikbara skärmen ligger ett tiotal tärningar med olika antal sidor. I hörnet syns en spelplan med rutfält och små plastgubbar. Bildtext: "Spelledaren sitter bakom en skärm för att dölja sina anteckningar."

Syntolkning: Närbild på spelplanen med rutfält och plastgubbar som står uppställda i olika rutor.

Bildtext: "Rutfältet visar avståndet mellan karaktärerna i grottan."

Syntolkning: Ägg.

Allt startar med att vi sitter i en bar och det utbryter en konflikt. Någon i baren försöker sno pengar av mig. För att avgöra om jag upptäcker snatteriförsöket rullar jag en 20-sidig tärning.

I rollspel används ofta tärningar för att avgöra olika händelseförlopp. Man rullar då tärningar och försöker komma över en viss siffra. Denna siffra anger svårighetsgrad och avgör hur lätt eller svår en önskad handling anses vara. Alla rollkaraktärer har olika färdigheter och kräver därför olika höga nummer beroende på sin egen skicklighet i att utföra önskad handling.

Jag får ett högt nummer på tärningen vilket innebär att jag upptäcker snatteriförsöket. Därefter får jag rulla tärningen igen för att se om jag lyckas hindra snattaren. Högt nummer igen! Det här spelet börjar bättre än de andra två.

Tidigare under dagen berättade Alexander om rollspel som ett bra verktyg för undervisning (se sida 7). Samtalet gör att jag nu kopplar konflikten och det val jag står inför till riskanalys och konsekvenstänk. Hur jag vill agera och hur jag bör agera för att inte dra uppmärksamhet till oss och starta ytterligare konflikter är två skilda saker. Det blir dock ingen större konflikt och vi lämnar baren för att ge oss ut på äventyr. Vi får välja om vi ska bege oss upp i bergen för att leta efter skatter eller till en sjö för att fiska. Vi kommer överens om bergen.

På väg mot bergen närmar vi oss en grotta. Utan att höra mig för hur de andra känner säger jag att jag vill gå in i grottan, oavsett om jag får gå in ensam. Här får jag utforska min djärvhet, jag är tydligen väldigt mycket kaxigare och modigare i rollspel än i verkligheten för det är bara jag och barnet som väljer att gå in i grottan och jag går först. Vad är det värsta som kan hända?

En bit inne i grottan upptäcker vi tre personer, en som ligger ner på marken och två som står upp. Vi upplever situationen som hotfull och väljer att attackera istället för att riskera att bli attackerade. Nu börjar tärningen bli min vän igen för här har vi tur, vi vinner attacken och tar oss fram till personen som ligger ner. Där upptäcker vi att den som ligger ner är prinsen och vi får välja mellan att ta allt han äger och lämna honom i grottan, eller att ta med honom ut från grottan och återvända med honom till kungen.

Här står vi inför valen om vi ska göra en god eller en ond handling. Något som inte är helt självklart i situationen men där vi slutligen enas om att ta med oss prinsen till kungen.

Med häst och vagn är vi på väg till slottet för att återlämna prinsen men vi blir stoppade av kungens vakter som undrar vilka vi är och vart vi är på väg. Vi inser att om de hittar prinsen är chansen liten att de kommer tro att vi har tänkt återlämna honom. Vi är tysta om vad vi har i vagnen och ska här försöka ta oss ur situationen.

När frågan om vad vi gör där ställs till mig gör jag något som jag inte borde ha gjort – jag går utan förvarning ur min karaktär och nämner prinsen. Alla som jag spelar med spärrar upp ögonen och blir högljudda. De ropar att jag måste tydliggöra om jag pratar utanför spelet eller är i karaktär. Mitt misstag har tydligen avslöjat oss för vakterna. Men eftersom det är första gången jag spelar slipper jag undan med en varning. Något som inte gör så stor skillnad då vakterna utmanar mig genom att säga att jag aldrig skulle vinna en strid mot någon av dem eller kungens andra vakter. Jag antar utmaningen, eftersom jag tydligen är väldigt modig nu när konsekvenserna inte kan påverka mitt verkliga jag.

Vi tas alla med till en arena och jag tvingas strida mot en magiker med förmågan att kasta magiska besvärjelser. Mina vapen är två yxor i olika storlekar. Vi kastar tärningarna varannan gång för att se

hur väl vi träffar och hur vi lyckas stå emot motståndarens motattacker. Från att tidigare ha suttit ner och varit lite kaxig står jag nu upp och håller för ögonen varje gång en tärning kastas. Jag har blandad tur med tärningarna men striden slutar med att magikern segrar och min rollkaraktär dör.

Det har skrattats väldigt mycket under kvällens gång, det är en fin sammanhållning under Gathering of Geeks. Kanske är det därför det även kommer hit personer som inte spelar utan bara vill vara med i gemenskapen. Trots att jag har förlorat vartenda spel och kvällen avslutas med att min rollkaraktär dör har jag haft väldigt roligt. Jag börjar förstå varför alla väljer att komma hit varannan vecka, både de som kommer hit för att spela och de som bara kommer för gemenskapen. För, handen på hjärtat, vill vi inte alla rymma vardagsstressen ibland och fokusera på någonting annat tillsammans med dem vi tycker mycket om och som accepterar oss för de vi är?

Två rollspelare berättar

Dennis

Favoritspel? *Dungeons and Dragons*

Vad lockar med spel? Mest är nog vänskapen genom spelet men också att kunna göra saker som man själv inte kan göra i verkliga livet i en säker miljö. Man kan testa gränser och lära känna sig själv eftersom man kan vara den man verkligen vill utan att begränsas av sina vanliga föreställningar. Hur gör man för att hitta sitt nörd-intresse? Börja testa flera nya saker och våga testa dig fram till du hittar någonting som just du kan fastna för.

Jimmie

Favoritspel? *Heroes of the Storm* och *Dungeons and Dragons*

Vad lockar med spel? Man lever sig in i en fantasivärld samtidigt som man träffar vänner. Det är ett sätt att fly vardagen och komma bort från all vardagsstress. Jag upplever att jag egentligen inte har tid att spela men om jag spelar med vänner kan jag ta mig tid för att umgås med dem genom spelen. Hur gör man för att hitta sitt nörd-intresse? Våga testa olika saker och testa dig fram till du hittar den materiella lyckan och känner dig som ett barn i en leksaksaffär.

Informationsruta

Gathering of Geeks (GoG)

Gemenskap för dig som gillar spel, lajv, fantasy och allt där omkring.

Kom hit och spela, eller var bara med för att umgås.

Vem? För alla mellan 13–25 år

När? Varannan onsdag 18.00–21.00

Var? Säby kyrka och församlingshem, Emanuel Birkes väg 1, Salems centrum

Syntolkning: Ägg

Veteranen bakom Gathering of Geeks

Historia. Geografi. Kulturkännedom. Alexander kan många gånger upplevas som ett levande lexikon och mycket av sin kunskap har han sitt intresse för rollspel och lajv att tacka. Nu vill han föra detta vidare till de yngre Salemsborna.

Text Carin Traumer Foto Joel Höglund

Några timmar innan *Gathering of Geeks* ska starta träffar jag församlingspedagogen Alexander Sandrén, som är den som startade verksamheten. Vi pratar rollspel, lajv och nörderi. Alexander berättar att det var hans storebror som introducerade honom för rollspel när han var runt sex år och att rollspelet då blev ett sätt för honom att fortsätta leka mindre uppseendeväckande än vad det

vore att jaga varandra med låtsasvapen i trädgården. Idag är det ett sätt för honom att få uttryck för sitt konstnärskap. Han syr bland annat fantastiska kreationer som han använder på lajv. Alexander förklarar att det är som att skriva romaner, man skapar platser, karaktärer och historier. Rollspel och lajv nallar lejonparten av Alexanders liv och han menar att det mesta han gör går tillbaka till det. Han sångtränar till exempel för att kunna sjunga på lajv.

Varför valde du att starta Gathering of geeks?

– Jag startade upp Gathering of Geeks för att jag vet vilket värdefullt redskap rollspel är. Det utvecklar fantasi och framför allt empati, eftersom man måste sätta sig in i hur andra människor tänker. Sedan vilka färdigheter man får på köpet. Jag hade problem med engelska när jag var yngre, men nu har jag väldigt god engelska och det beror just på att jag har ägnat så mycket tid till att läsa regelböcker för olika rollspel. För att inte tala om hur mycket det har gett i form av historia, kulturkännedom och geografi, eftersom många rollspel är baserade på bibliska figurer och utspelar sig på verkliga platser, både historiska och nutida. Dessutom krävs det en otrolig kommunikationsförmåga att kunna förklara en fantasivärld som man delar med de andra spelarna.

... men varför i kyrkan?

– Rollspel är också ett fantastiskt redskap för att undervisa, både rent teologiskt och om kristna legender, men också om vad den praktiska konsekvensen av en kristen tro är. Dessutom är det ett sätt att kunna nå ut med andakter och liknande. Vi kan skapa gemenskap och ge en gemenskap. De som kommer hit har ett gemensamt intresse och att kyrkan får vara arenan där detta intresse får finnas kan ju då också skapa en kyrklig identitet. Det kan vara ett sätt för de som vanligen inte går i kyrkan att komma hit och inse att vi inte är så konstiga.

Hur hittar man sitt nördintresse?

– Pröva! Pröva! Pröva! Våga göra saker som inte dina vänner gör. Det är så man hittar nya saker att tycka om. Sen kanske man kan komma tillbaka med det man har hittat till sina kompisar. Men det är framför allt att våga göra nya saker, och att inte skämmas! Våga tycka om någonting men våga också att sluta tycka om någonting.

Jag tackar Alexander för pratstunden och efter att både fått prova på rollspel och fått höra om alla dess positiva effekter börjar jag känna en viss mersmak. Jag kan nästan med säkerhet säga att jag kommer prova på detta igen.

Syntolkning: I förgrunden syns en persons bakhuvud. Centralt i bild är en nära halvbild på Alexander i vit skjorta, halvt uppsatt hår. Alexander har blicken riktad mot personen i förgrunden. Bildtext: "Alexander som Lawrence, The Master of Ceremonies, från lajvet Cabaret – The Larp Musical 2017"

Faktaruta om Alexander Sandrén

Yrke: Församlingspedagog

Nörderi: Rollspel, lajv, brädspel, datorspel och allt där omkring. Avskyr dock spel om pengar.

Kuriosa: Vann EuroSing 2018 – Ett levande rollspel, lajv, där de tävlande syr sina egna scenkläder, skriver sitt eget tävlingsbidrag, tävlar och får poäng precis som om det vore riktiga Eurovision Song Contest.

Han är en kyrkogårdsnörd

Trädgårdsmästare, psykolog och medlare. Det är några av rollerna Sören axlar i sitt arbete: att låta människan få komma till sin sista viloplats. Efter snart fyra sekel på kyrkogården har han koll på det mesta.

Text & Foto Malin Van den Poel

Värmen välkomnar oss när vi kommer in på kyrkogårdsförvaltningen med röda näsor och kalla tår. Vi har tagit en rundtur på Säby begravningsplats och temperaturen är nere på 6 minusgrader. Som kyrkogårdsarbetare gäller det att ha kläder efter väder, eftersom mycket av arbetet sker utomhus. Frid har träffat Sören, föreståndare på Salems församlings kyrkogårdsförvaltning och kyrkogårdsnörd.

Du har jobbat här sedan 1981, vad har fått dig att vilja stanna kvar?

– Ja, jag trivs väl med arbetet. Jag tycker om att vara utomhus och att jobba med det gröna, växterna och naturen.

Förutom Sören består kyrkogårdsteamet av Margarita Peñaranda och Lena Lindh. Under sommarhalvåret är det mer att göra, därför kommer två säsongsarbetare in och hjälper till.

Hur ser en vanlig dag på kyrkogården ut?

– Vi börjar med att samlas för att fika och gå igenom vad som behöver göras under dagen. Mycket av arbetet är säsongsbetonat: på sommaren är det en hel del gräsklippning och ogräsrensning. Nu på vintern har vi snöjour för alla församlingens fastigheter och kommer och plogar om det har snöat. Vi påverkas verkligen av naturen i vårt jobb. Häromdagen blåste ett stort träd ner över motorvägsplanket, då fick vi röja upp och stötta upp planket igen. Annars är det lite olika vad vi gör. Vi använder grävmaskinen när vi gräver kistgravar, eller som nu, när vi håller på att anlägga ett nytt gravkvarter för askgravar. Det ingår också i arbetet att möta människor i sorg. Jag hjälper människor som kommer hit för att välja gravplats, då lyssnar jag in och låter beslutet få ta sin tid. Vi möter också anhöriga vid urnsättningar. Att begrava urnan med askan från den avlidne är ofta en ny erfarenhet för de anhöriga, men då är det viktigt att tänka på att där finns det inget rätt eller fel. Vi frågar alltid om de vill sätta ner urnan själva. Några gånger har det hänt att jag fått medla mellan de anhöriga för att de inte kommer överens om gravsättningen.

Vad tror du att människor har för fördomar om ditt jobb?

– Yngre människor tror att det spökar. »Hur vågar du?«, säger de. Vissa tycker att det verkar läskigt att gräva gravar. Det är inte läskigt att gräva.

Man lever idag väldigt långt från döden vilket gör den främmande.

På kyrkogården hanterar vi ju inga döda kroppar, vi har varken hand om kremering eller obduktion. Vi sprider askan. Och om någon ur bärarlaget behöver hjälp med kistan så hjälper man till och bär, det är inget märkvärdigt med det.

Sören berättar om att det finns olika begravningstraditioner i olika länder. Han brukar ta chansen att spana in olika kyrkogårdar när han är på semester utomlands, det är intressant att lära sig om hur man ser på den sista vilan i olika kulturer.

»Man lever idag långt från döden vilket gör den främmande«

Margarita och Lena kommer in, jag frågar om de har mött några fördomar om sitt arbete.

– Om jag berättar att jag arbetar på en kyrkogård så rynkar folk på näsan. Sen frågar de »ni gräver väl inte gravar?«. Men jag tycker inte det är konstigt. Någon måste ju göra det.

Syntolkning: En kratta. Bildtext: "Sörens bästa kyrkogårdspryl: Krattan som vi använder för att mönsterkratta gruset på gravarna. Det är väldigt tillfredsställande."

Syntolkning: Halvbild på en leende Sören Lindblom.

Syntolkning: Miljöbild av Säby begravningsplats. Bildtext: "Säby begravningsplats i sommarskrud. Att arbeta på kyrkogården är variationsrikt." Foto: Anna Björkdahl.

Syntolkning: Ägg

Faktaruta Sören lindblom

Ålder: 63

Bor: Grödinge

Gör: Gejmar, mockar hästskit och kollar på hockey

Nördigt om kyrkogården

Benförvaring

Reglerna för avstånd och djup för en gravplats har förändrats genom tiderna. Därför var det förr inte ovanligt att man stötte på ben när man grävde. Därför inrättades en "benbod" där man lade benbitarna. Vid Salems kyrka är det det vita lilla huset som är en del av muren framför kyrkan. Där står idag en vattenpump.

Vintergrävning

Hur gravarna grävs på vintern? Vi använder ett värmeelement för att få bort tjälen ur marken.

Grävlingfällor

En del av jobbet som kyrkogårdsarbetare är att hålla djuren borta. Grävlingar letar efter mat och gräver hål i gräsmattorna, därför har vi ordnat en fälla. Hittills har vi bara fångat två-tre katter (som naturligtvis släpptes ut igen!).

Ovanliga växter

Kyrkogården är en av få platser där det finns udda sorters insekter, mossor och lavar. Det beror på att inga stora förändringar görs, och därför kan faunan bevaras.

Begravning i Salem

Kistgrav – En gravplats för en kista med gravsten och planteringsyta.

Minneslund – Gemensam anonym begravningsplats. De anhöriga är inte med när stoftet sprids.

Urngrav – En gravplats för urna med gravsten och planteringsyta. Plats för fler personer.

Askgravplats – Ett mellanting mellan urngrav och minneslund där förvaltningen står för skötseln.

Urnan begravs vid en sten med namnskylt.

Begravningsavgift och kyrkoavgift

Kyrkoavgiften betalas av medlemmar i Svenska kyrkan. Begravningsavgiften betalas av alla som är folkbokförda i Sverige, oavsett religion.

Begravningsavgift

Begravningsavgiften finansierar begravningsverksamheten och täcker kostnaderna för:

-Transport och förvaring av stoftet

-Lokal för begravningsceremoni

-Kremering

-Gravsättning av kista eller urna, inklusive gravöppning och iordningställande av gravplatsen, alternativt jordning av aska

-Gravplats i 25 år. I Salems församling bekostas därefter fri gravvård.

-Skötsel av allmänna ytor på kyrkogårdar, nyanläggningar samt vård och underhåll av kulturhistoriskt värdefulla gravvårdar

Kyrkoavgift

Om den avlidne tillhörde Svenska kyrkan ingår i begravningsssammanhang då även:

-Präst från Svenska kyrkan

-Kyrka för begravningsceremoni

-Kyrkomusiker

-Processionsbärning av kistan

Mycket mer ingår naturligtvis i kyrkoavgiften! Spana in sidorna 24–25 om du vill läsa mer.

Ändring av begravningsavgift

Från 2017 har begravningsavgiften blivit enhetlig för nästan alla som är folkbokförda i Sverige. Det betyder att begravningsavgiften nu är samma för alla i hela landet, och kommer synas på skattsedeln från 2018.

Avgiftssatsen för 2018 blir 24,2 öre per hundralapp.

Kyrkisk-Svensk ordbok

Text: Malin Van den Poel

Antependium, motsvarande kjol till altaret som oftast finns i kyrkoårets olika färger.

Altare, egentligen en plats för offer, men inom kristendomen har det blivit ett matbord för nattvarden. Man kan säga att man offerar Kristi blod (vinet) och Kristi kropp (brödet).

Alba, vit fotsid tunika med krage eller huva och skärp som präster och diakoner bär.

Ambo, talarstolen där bibeltexterna läses upp under en gudstjänst.

Bikt, enskild syndabekännelse med en präst, mindre vanligt i Svenska kyrkan.

Diakoni, kyrkans och församlingens ansvar för människors sociala situation.

Dopfund, skålen som vattnet hålls upp i. Funt kommer från latinets fons och betyder källa. Dopfund kan lite slarvigt översättas med dopets källa.

Katekes, sammanfattande lärobok om den kristna trons innehåll.

Komminister, församlingspräst i Svenska kyrkan. För att inneha en komministertjänst krävs ett års tjänstgöring som pastorsadjunkt.

Kommunionen, latin för gemenskap – den del av mässan då församlingen delar bröd och vin med Gud och varandra.

Koret, området längst fram i kyrkan vid altaret. Dopfunten befinner sig ofta i det området.

Kräkla, biskopsstav som symboliserar herdestaven. Och ja, biskopen symboliserar herden.

Kyrkoherde, i Svenska kyrkan den präst som har lednings- och chefsansvar för ett pastorat eller en församling. Kyrkoherden i en domkyrkoförsamling bär titeln domprost.

Kyrkoåret, kyrkans år börjar den första advent och slutar på domsöndagen. Under året symboliseras Jesu liv och handlingar med bibeltexter och färger.

Oblat, kristet kex som äts vid nattvarden.

Officiant, person som leder en ceremoni, i detta fall beteckningen på en präst som förrättar (håller i) gudstjänst, dop, vigsel eller begravning.

Piscina, avlopp som mynnar ut i kyrkans jord, ämnat för välsignad vätska som dopvatten eller överblivet nattvardsvin.

Röcklin, vitt fotsida eller knälångt plagg som påminner om alban, men kan användas av såväl präst som lekman vid gudstjänst.

Sakristia, prästens "loge", där hen kan byta om och förbereda sig.

Stola, brett textilband som bärs över alban eller röcklinet. Stolan finns i kyrkoårets färger och bärs av diakoner, präster och biskopar.

Hänt & Nytt

Syntolkning: Nio miniatyrbilder från Salems församlings nya instagramprofil.

Nu finns vi på Instagram

Vi har nu tagit steget ut på Instagram! Följ oss och håll dig uppdaterad om vad som händer i församlingen. Du hittar oss på [instagram.com/salems.forsamling](https://www.instagram.com/salems.forsamling)

Frid tackar

Malin Van den Poel som har vikarierat som kanslist och informatör i snart ett år går nu tillbaka till sina studier. Vi önskar Malin all lycka och välgång i alla framtida åtaganden. Om vi har tur får vi se Malin vid andra tillfällen i församlingen. Gladare nyheter än att Malin slutar är att vi i mitten av maj kommer få återse ett välbekant ansikte. Då kommer Gabriella Andersson tillbaka från sin föräldraledighet. Det ser vi fram emot!

Syntolkning: Närbild på Lena Bernell

Syntolkning: Ägg.

Nya prästen!

Lena Bernell är ny präst i Salems församling. Hon har tidigare varit pastorsadjunkt i ett år i Eskilstuna församling. Innan det har hon varit diakon i tolv år, framför allt i Sollentuna församling.

Hur kommer det sig att du sökte till Salem?

– Jag tycker om att Salem tillhör Strängnäs stift men är nära Stockholm, eftersom jag bor på Södermalm. Dessutom gillar jag att Säby kyrka är som ett torg med kyrka, café och församlingssal. Kyrkan fungerar som en öppen och trygg mötesplats för många olika människor.

Vad är det bästa med att vara präst?

– Att vara i Guds tjänst och i gudstjänst. Som präst får jag vara en del av hela livet; sorg, glädje och i livets olika skiften. Hoppet är bärande för mig som präst. Kyrkan är hoppets budbärare men också den besvärliga och profetiska rösten. Vi har den viktiga rollen att påtala när människor far illa och att jobba för förändring.

Kan du berätta någonting om dig själv?

– Jag är jätteduktig på att laga etiopisk mat. Jag är uppvuxen i Etiopien och har burit med mig den etiopiska maten. Jag tycker om att jogga, vandra, åka skidor, läsa, umgås med vänner och familj och jag älskar att titta på vampyrfilmer.

Vad är ditt nöderi?

– Jag har inget riktigt nöderi, jag är nog mer generalist. Jag tycker om väldigt mycket olika saker och vill gärna hinna med allting.

Finns det något bibelord du tycker extra mycket om?

”Ett nytt bud ger jag er: att ni skall älska varandra. Så som jag har älskat er skall också ni älska varandra. Alla skall förstå att ni är mina lärjungar om ni visar varandra kärlek.” Joh 13:34–35

Påsktävling

Syntolkning: Ägg.

ÄGGJAKT. I det här numret av Frid har det här och var gömt sig ägg liknande det bredvid. Räkna dem, kom till församlingsexpeditionen och berätta hur många du hittat så får du en gåva!

Ägg på påsken? Vad har det egentligen med kristen tro att göra?

Från död till liv. Sambandet med den kristna påskens religiösa innehåll är egentligen inte så svårt att förstå. Ägg är en gammal symbol för liv, därför passar det bra med ägg när vi firar att Jesus uppstått från döden. Ett ägg ser dött ut på utsidan, nästan som en sten, men så plötsligt spricker skalet och en fullt levande varelse kikar fram. På samma vis firar vi hur Jesus gick från död till liv under den kristna påsken.

I den tidiga kristna kyrkan var påsken den stora dophögtiden. Under den 40 dagar långa fastan förberedde sig den som skulle döpas genom reflektion och botgöring. När vuxendop sedan kom att bli mer ovanligt blev fastan istället en allmän tid för eftertanke. Under denna period fick man heller

inte äta vissa saker, bland annat ägg. Ägg var en lyxvara som hörde festligheter till och under fastan var det avhållsamhet som gällde.

Äggmålningen då? Att måla ägg är en typisk katolsk och ortodox tradition. Men i Sverige är traditionen att färga påskens ägg inte så gammal utan härstammar från 1800-talets mitt.

Text: Jennie Wall

Lär känna kyrkoherden

Text: Jennie Wall & Malin Van den Poel

Jennie Wall är Salems församlings nya kyrkoherde. Här beskriver hon sig själv genom några av de saker som ligger henne varmt om hjärtat.

Barcelona

Barcelona är den stad jag återkommer till gång efter gång. I Barcelona finns något för alla; konst, kultur, sport, shopping, god mat och dryck, sol och bad. Men framför allt bär Barcelona-borna både på en stark katalansk identitet samtidigt som Barcelona är en stad med stor mångfald. Människor får plats med sina olikheter, och enar sig i sina likheter. Här har vi som kyrka något att lära. Att vara tydlig och samtidigt inklusiv står inte i motsats till varandra.

Böcker

Att få ta del av berättelser om livet är det mest spännande som finns. Andras levnadshistorier kan påverka och få oss att förstå saker om oss själva. Det gäller både de berättelser som är nedskrivna och det vi får ta del av vid personliga möten. Vi får dela en bit liv och se att vi människor hör samman. I den religiösa traditionen är det på många vis detta vi ägnat oss åt; att berätta livets historier, försöka förstå och tolka våra sammanhang.

Frida Kahlo

Frida Kahlo var en mexikansk konstnär som levde under 1900-talets första hälft. Frida Kahlo var på många vis en stark kvinna. Som ung råkade hon ut för svår olycka vilket gjorde att hon levde ett smärtsamt liv som kom att prägla henne. Hennes konst ställer frågor kring identitet, postkolonialism, genus, klass och etnicitet som är intressanta och spännande. För mig är hon en symbol för alla de starka och modiga kvinnor som vågat och vågar ta kampen för det de tror på. En stor förebild för mig.

Den heliga familjen

För mig är familjen otroligt viktig. Det är lätt då man hör ordet familj att tänka på den traditionella kärnfamiljen. Men jag har ett ganska vitt familjebegrepp. Själv lever jag i en stjärnfamilj med många olika relationer och band. Familj för mig handlar inte bara om blodsband och genetik, utan om nära relationer, lojalitet och vilka som ställer upp för varandra. Inte ens Jesus levde i en traditionell kärnfamilj med två biologiska föräldrar.

Duvan

"När Jesus hade blivit döpt steg han genast upp ur vattnet. Himlen öppnade sig, och han såg Guds ande komma ner som en duva och sänka sig över honom. Och en röst från himlen sade: "Detta är min älskade son, han är min utvalde." Matteus 3:16–17

Duvan är symbolen för den helige ande. På min skuldra har jag en duva tatuerad som en påminnelse om att Gud är med i livet. Att vi tror på en Gud som vi inte bara själva måste söka utan som också söker oss. Som människor är var och en av oss utvalda att gå ut i världen och verka för Guds skapelse.

Jennie Wall, präst

Jennie har tidigare arbetat som präst och biträdande kyrkoherde i Danderyds församling och är sedan januari kyrkoherde i Salems församling. Jennies största nörderi är hennes samling med handväskor. I skrivande stund har hon 32 stycken och menar att hon ständigt är på jakt efter den ultimata handväskan.

De har hittat sin passion

Hej Viktor, löparnörden!

Hur kommer det sig att du började med löpning?

Det började nog med att jag sprang efter min storebror för att jag ville vara med och leka. Sen har jag också fått det av morfar, han har sysslat med friidrott och orientering och jag minns att han brukade ta tid på mig när jag sprang. Efter det hann jag testa på både fotboll och friidrott men kände att det inte var min grej. Jag hittade Enhörna IF och började gå på öppna träningar, sen var jag fast. De är ett skönt gäng, en ideell förening där man hjälper varandra och har en stor frihet samtidigt som man litar på och ställer upp för varandra.

När blev du senast inspirerad till ditt löpande?

Jag blir inspirerad varje dag. Endorfinerna efteråt är fantastiska. Löpningen är en del av min vardag då den hjälper mig att bearbeta skolan och få läxorna att fastna i huvudet. Min rutin är en timmes plugg, en timme löpning och sen en timme plugg igen. Jag blir också taggad av att tävla mot mig själv.

Vad är det bästa med löpningen?

Känslan efteråt. Endorfinkicken, att kroppen känns lätt men ändå tung. Jag tänker inte så mycket på själva springandet, min kropp är van vid att vara i rörelse. Jag älskar att pressa kroppen och utmana mig att klara en kilometer till.

Hur ska man göra för att hitta sitt nörd-intresse?

Jag tycker man ska fråga sig själv: vem är jag, vad är jag bra på och vad gillar jag? Bry dig inte om vad andra tycker om ditt intresse. Sen ska man testa olika saker. Jag var fotbollsnörd i 13 år, nu är jag hundra gånger mer nörd inom löpningen. Jag söker till och med på nätet på löpstegsteknik och olika muskelgrupper för att det är kul.

Faktaruta Viktor Zackrisson

Ålder: 17

Bor: Salem

Gör: Pluggar samhällsvetenskap med inriktning beteende på Tumba gymnasium

Syntolkning: Ägg.

Syntolkning: Viktor i löparkläder. Bildtext: "Personligt rekord: Sprang totalt 200 kilometer under januari, det är mer än någonsin! Mål: Att springa en mil på under 40 minuter. Senast klarade jag det på 40:37."

Hej Selina, Rubiks kub-nörden!

Hur kommer det sig att du började med Rubiks kub?

Jag har alltid varit fascinerad av tankepuspel som Rubiks kub och framför allt av personer som kunnat lösa dessa. När jag kom till gymnasiet upptäckte jag snart att en av killarna i andra ring kunde lösa

rubiks kub, och han var snabb! Genom gemensamma vänner fick jag kontakt med killen i tvåan. Det slutade med att han och några andra lärde mig att lösa kuben. Han och jag upptäckte rätt fort att jag hade talang och han gick med på att lära mig mer avancerade algoritmer (en serie av drag man gör för att uppnå ett nytt mönster).

När blev du senast inspirerad till att syssla med Rubiks kub?

Inspiration får jag när vi tränar tillsammans under kvällarna. Jag har fått stå ut med många kvällar då han suttit och granskat varje drag jag gjort för att anmärka på felaktiga tekniker. I början tog han tider på mina lösningar då han ville veta hur fort jag utvecklades. Senare började jag att ta egna tider. Nu sitter vi ofta och tävlar mot varandra, han med en hand medan jag löser med båda. Då är vi precis jämna i snabbhet. Vi tränar och hjälper varandra att fortsätta utvecklas.

Vad är det bästa med Rubiks kub?

Det bästa med Rubiks kub är hur enkelt det är att ta med sig sitt intresse. Kuben får plats i en ficka. För mig fungerar den även lugnande i en stressfull situation. Den ger mig något annat att koncentrera mig på och hjälper mig att återfå mitt lugn.

Hur ska man göra för att hitta sitt nörd-intresse?

Jag tror att det viktigaste med alla intressen är att man själv är nöjd med det man gör, det måste passa dig som person. När du väl hittat något du gillar, stå på dig! Låt ingen annans åsikter om ditt intresse stå i vägen för att du ska utöva det. Du väljer själv.

Faktaruta Selina Lundin

Ålder: 17

Bor: Salem

Gör: Pluggar naturbruk inriktning häst på öknaskolan i tystberga

Syntolkning: Selina håller i en Rubiks kub. Bildtext: "Personligt rekord: Singel (en lösning) klarar jag på 12,45 sekunder. Mitt bästa genomsnitt för 5 tider i följd är 17,34 sekunder. Mål: Att komma under 10 sekunder i singel är det mål min lärare satt upp för mig."

Lena om kärleksnördens Jesus: »För Jesus var varje människa han mötte viktig.«

I varje möte med en annan människa händer något med mig själv. Det är inte alltid lätt att mötas, speciellt inte när jag möter människor som tänker, tycker och handlar annorlunda än vad jag själv gör. Det är mycket lättare att umgås och spendera tid med dem som tycker och tänker i mångt och mycket som jag gör. Vi mår bra av att umgås med dem som vi trivs med och har samma intressen som och vi mår bra av att vidga våra ramar och kliva ut ur våra egna fack. Det kräver kanske en ansträngning av oss och då kan det vara lättare att kliva ur sina egna ramar tillsammans med Jesus.

Jesus är den som vänder upp och ner på mina perspektiv, som ger mig möjlighet att kliva ut ur normens ramar och se på saker och ting lite utifrån. För Jesus ställde sig själv utanför och var samtidigt innanför. För Jesus var varje människa han mötte viktig. Även när han var oense med dem han mötte. Varje människa är viktig, den skapade människan, Guds avbild.

Kring Jesus samlades olika människor, med olika behov och olika tillgångar, Jesus guidade människor i dessa möten. I mötet med andra som är annorlunda än vad jag är, öppnas nya kunskaper och erfarenheter upp om Gud, mänskligheten och om mig själv. Det är en spännande resa att ge sig ut på.

Vi människor är olika och vi är alla skapade till Guds avbild, det får mig att tänka att Gud är så oändligt mycket mer mångfacetterad än vad jag någonsin kan ana.

Vi kan inte stoppa in Jesus i något fack och det gör att när vi möts i samtal om Jesus, med Jesus, med varandra, behöver vi vara öppna för det oväntade.

Bara detta att Gud blev människa, en liten människa totalt beroende av andra. Gud blev människa och delade mänsklighetens villkor. För att sen dö på korset bredvid två rövare, kliva längst in i dödsriket och komma tillbaka levande igen, döden besegrad. Allt för min och din skull, oavsett vilka vi är, gjorde Gud allt detta för dig och mig. Obegripligt och alldeles underbart.

Vi är på väg mot påsken. För mig den viktigaste kyrkliga högtiden. I påskens berättelser finns hela livet inrymt: kärlek, svek, liv, död, hopp och evighet. Genom påskens berättelser får vi en inblick i Guds stora kärlek till oss. Helt obegripligt och ändå så nära mig själv. Jesus Kristus är min bästa kompis, min moraliska hjälpare, min sammansvurna och min vila. Allt sammanblandat med den större bilden av den treeniga guden. Du och jag, vi är skapade till Guds avbild.

Nörderi är något fint och betecknar en slags passion för något, Guds passion är vi människor. Om vi ska beskriva Jesus som nörd, är Jesus stora passion kärlek. Jesus som kärleksnörd. Jesus som i kärleken till oss, vänder upp och ner på våra perspektiv för att visa på att den gudomliga kärleken går inte att förtjänas, utan är en gåva som vi översköljs av och en gåva som aldrig tar slut. Den gäller oss alla lika mycket. Den kärleken kan vi ge vidare av, tänk om vi alla kan bli kärleksnördar, se på varandra med Guds ögon och kärleksbomba världen. s

Lena Bernell
Präst

Syntolkning: Ägg.

Vi ber för...

Hänt i Salems församling 11 november 2017–16 februari 2018

De som genom dopet
upptagits i vår församling

Julian Lindström

Alva Tollerud

Aaron Schmidt Magnusson

Gabriel Dalén

Lyam Christer Örn

Julie Stranneheim Dalén

Malte Lindgren

Einar Hagelin

Agnes Sjöberg

Lilly Sundin

Charlie Eriksson

Milian Larsson

Ava Ros

August Mattson

Isabelle Vilches Karlsson

Hugo Hedman Rijnen

Alice Tillander

Love Skogö

Lovisa Söderhäll Arias

Zion Zetterström
Leiona Svärd

De som genom döden
lämnat oss
Ingvar Natanael Lidholm
Sten Gustafsson
Börje Johansson
Anne Peters-Sbresny
Mats Alström
Torsten Pierrau
Berit Linnea Svensson
Ingrid Nord
Ragnar Sandberg
Rune Sinnö
Åke Gunnarsson
Eva Johansson
Pierre Svensson
Karl Åke Nilsson
Dagny Nilsson
Raili Norsell
Brita Wiberg
Anna-Greta Sundberg
Henrik Hansson

De som ingått äktenskap
Atieh Banou och Luis Söderberg
Jennifer Erixon och Craig Neilson

Vi ber också för

Våra 144 nya medlemmar. De som är nyinflyttade i vår församling och de som nyligen valt att gå med i Svenska kyrkan. Vi ber för er med glädje och tackar för allt ni möjliggör med ert medlemskap.

Frid tackar medlemmar i Svenska kyrkan

Tack för att Du är medlem i Svenska kyrkan! Genom ditt medlemskap har du under 2017 bland annat bidragit till att:

1 927 barn och vuxna har fått delta på Öppna förskolan Juvelen och Kyrkis
32 par kunnat ingå äktenskap i kyrkan
63 gamla som unga sångare fått möjlighet att sjunga i kör
108 barn döpts i någon av våra kyrkor
663 besökare fått ta del av kristen historia och tradition genom olika samlingar
5 442 besökare har firat gudstjänst någon gång under året
37 mässor och andakter har firats på servicehem och äldreboenden

Samt långt mycket mer än vad som går att mäta i siffror. Genom ditt medlemskap har du gjort skillnad i andra människors liv.

Syntolkning: Ägg.

Tio skäl att tillhöra svenska kyrkan

Du är en viktig del av Svenska kyrkan. Ditt medlemskap gör det möjligt för oss att hjälpa människor i nöd, vara en god kraft att räkna med i samhället, föra traditioner vidare in i framtiden och mycket mer. Frid ger dig tio konkreta skäl att tillhöra Svenska kyrkan.

1 I Svenska kyrkan ryms hela livet

Dop, konfirmation, vigsel och begravning. Som ett löfte om Guds närvaro i allt som sker vill Svenska kyrkan vara närvarande i livets alla skiftningar. Inom Svenska kyrkan finns lång erfarenhet av livet och döden, glädjen och sorgen.

2 Gemenskap och delaktighet

Kyrkan är en öppen och inkluderande gemenskap. I Säby församlingshem finns ett öppet café där kravlösa möten kan ske mellan folk i alla åldrar. Hit kommer du som du är och får leva i tro eller tvivel, tillsammans med andra.

3 Samtal och själavård

När livet sviktar och vi behöver prata med någon finns präst och diakon med tystnadsplikt till tjänst.

4 Kyrka och kulturarv för alla

Tillhör du Svenska kyrkan bidrar du till att hålla våra kyrkor i gott skick, så att de bevaras till efterföljande generationer som en del av vår rika historia.

5 Solidaritet för alla

Diakoni är del av kyrkans sociala arbete. Det kan gälla att som medföljare närvara vid samtal med myndigheter eller hjälp med att få mat på bordet. Det kan också handla om samtalsstöd när livet krisar. Svenska kyrkan arbetar utifrån att alla människor är lika mycket värda oavsett kön, ålder, sexuell läggning och trosuppfattning.

6 Barn- och ungdomsverksamhet

Varje dag möter vi barn och ungdomar i våra olika verksamheter. Öppen förskola, kyrkis, söndagsskola, bibeläventyr i skolan, barn- och ungdomskör, konfirmationsgrupper och ungdomsgrupp är några exempel.

7 Musik

I Salems församling finns körer för alla åldrar. Förutom den sång och musik som finns i gudstjänster, ordnas olika musikgudstjänster och konserter i kyrkorna.

8 Levande traditioner

Tillhör du Svenska kyrkan bidrar du till att upprätthålla gemensamma traditioner så som adventsfirande, julgudstjänster och påskfirande. Genom Svenska kyrkan i utlandet kan även utlandssvenskar träffas och fira svenska högtider och gudstjänster.

9 En bättre värld

Under samlingsnamnet Svenska kyrkans internationella arbete bidrar kyrkan med långsiktigt bistånd och snabba katastrofinsatser på många platser runtom i världen. Salems församling har en internationell grupp som ordnar med olika insamlingar under året och som lyfter de internationella frågorna i olika sammanhang. Vi arbetar också för ett aktivt miljöengagemang för att möta de klimathot som finns mot vår jord.

10 Stötta god verksamhet.

Även om inte du tar del av kyrkans arbete så kan du med din medlemsavgift hjälpa andra. Vi är tacksamma för din medlemsavgift.

Talong för inträde i Svenska kyrkan

Bli medlem! Fyll i, klipp ut och skicka till: Salems församling, Emanuel Birkes väg 1, 144 30 Rönninge Namn, Personnummer, Gatadress, Postadress, Ort och datum, Telefon/E-post, Namnteckning.

Syntolkning: Ägg. Ägg. Ägg.

Kalender

Öppettider

Säby kyrka & församlingshem

Måndag–torsdag 09.00–16.00

Fredag 09.00–15.00

Kom gärna in och ta en kopp kaffe i vårt café.

Salems kyrka

Öppet vid kyrkliga handlingar och enligt överenskommelse.

Gudstjänster

Högmässa

Söndagar 11.00

Säby kyrka. Kyrkkaffe serveras efteråt i församlingssalen.

Lunchmässa

Onsdagar 13.00

Säby kyrka. Enkel mässa med nattvard.

Kvällsmässa

Torsdagar 18.00

Säby kyrka. Stilla mässa med nattvard. Den första torsdagen i varje månad firas mässa i Taizéanda, en mässa inspirerad av gudstjänstlivet i klostret i Frankrike.

Lunchbön

Vardagar 13.00

Säby kyrka. En stunds stillhet mitt på dagen.

Påsk

Passionsandakt

26/3, 27/3 13.00 & 28/3 19.00

Säby kyrka.

Skärtorsdagsmässa

Torsdag 29/3

Säby kyrka 13.00 & Salems kyrka 19.00. Lena Bernell, präst.

Långfredagsgudstjänst

Fredag 30/3 11.00

Salems kyrka. Lena Bernell, präst. Kyrkokören sjunger ledd av Tobias Lundmark, körledare och organist.

Påsknattsmässa

Lördag 31/3 23.00

Säby kyrka. Lennart Marklund, präst. Tobias Lundmark, organist.

Högmässa

Söndag 1/4 11.00

Salems kyrka. Jennie Wall, präst. Barn- och diskantkören sjunger ledd av Roy Olofsson, körledare och kantor. Knytkalas och lotteri i Kyrkskolan efteråt.

Annandagsmässa

Måndag 2/4 11.00

Salems kyrka. Jennie Wall, präst. Roy Olofsson, kantor.

Barn & familj

Öppna förskolan

Juvelen

Måndag 09.00–12.30

Tisdag 09.00–12.30

Torsdag 09.00–12.30

Stängt 2–3/4, 30/4, 1/5, 10/5 och 21/6. Avslutning 28/6.

Ta med din lilla juvel och möt andra barn och föräldrar. Vi sjunger, leker och fikar tillsammans.

Ingen anmälan behövs. För barn mellan 0 och 5 år. facebook.com/SalemJuvelen

Barngudstjänst

Fredagarna 13/4 och 25/5 09.30.

En levande gudstjänst där barnen får vara delaktiga med sång och rörelser. Efteråt fikar vi tillsammans.

Söndagsskola

Jämna söndagar 11.00–12.00.

En stund med bibelberättelser, pyssel och sång för barn 4–10 år. Som förälder deltar du i gudstjänsten eller tar en kopp kaffe i vårt café. Avslutning 20/5.

Kyrkans barntimmar

Kyrkis är för barn mellan 3 och 5 år där vi bland annat sjunger, läser ur barnens bibel, leker, skapar och har fruktstund. Anmälan sker till Diana Westerberg.

Ungdomar

Fredagsmys

Jämna fredagar 18.00–23.00

Gemenskap, samtal, film, fika. För ungdomar mellan 13 och 25 år. Kom, det blir kul! Avslutning 1/6.

Gathering of Geeks

Udda onsdagar 17.30–20.30

För dig i högstadiet och gymnasiet som gillar spel, lajv, fantasy och allt där omkring. Avslutning 23/5.

Kör

Vi sjunger i en trygg och inspirerande miljö och varierar mellan olika musikgenrer. Vill du vara med och sjunga? Kontakta Roy Olofsson om du är under 20 år, Tobias Lundmark om du är äldre.

Barnkören
Onsdagar 16.00
För barn 6–8 år. Mellis serveras från 15.00.

Diskantkören
Torsdagar 15.45
För barn 9–13 år. Mellis serveras från 15.00.

Ungdomskören
Torsdagar 17.45
För ungdomar mellan 13 och 20 år.

Kyrkokören
Torsdagar 19.45
Blandad kör för vuxna.

Säbykören
Torsdagar 14.30
För dig som är dagledig.

Gemenskap

Bibelfrukost
Tisdagar 08.00
Samtal om bibeln och livet över en enkel frukost.

Tro och liv
Tisdagar 13.30
Vi fikar och talar om livet och den kristna tron.

Pilgrimsvandring
Tisdagar 10.15
Kort vandring med stavar. Samling i Säby församlingshem. Vi fikar tillsammans efteråt.

Syföreningen
Udda torsdagar 13.30–15.00
Handarbete, samtal och fika. Välkommen till gemenskapen!

Adam
Andra lördagen i månaden 09.00
En samtalsgrupp för män där vi över en frukost delar med oss av vardag, tankar och känslor.
Avslutning 2/6.

Till tro – katekumenat
Udda onsdagar 18.00–20.00
En grupp som vänder sig till dig som är nyfiken på kristen tro eller vill fördjupa dig i en tro som redan finns. Avslutning 9/5.

Kultur

Lunchmusik
Jämna tisdagar 12.00
Avslutning 29/5.

Torsdagsträffen

Jämna torsdagar 11.00

Vi lyssnar till intressanta föreläsare och äter en lättare lunch. Avslutning 3/5.

Stororden

Onsdagarna 21/3 och 18/4 19.00

Öppna bibelföreläsningar om centrala begrepp i bibeln.

Kyrkliga handlingar

Dop & vigsel

Lördagar 10.30, 12.00, 14.00, 15.00 och 17.00

Välkommen att ringa församlingsexpeditionen för att boka dop eller vigsel.

Begravning

Onsdagar 10.30, fredagar 10.00 och 12.30.

Välkommen att ringa församlingsexpeditionen för att boka begravning.

Stöd & hjälp

Samtal

Behöver du någon att prata med? Hos oss har du alltid möjlighet att boka in ett enskilt samtal med någon av prästerna. Kontakta prästerna direkt.

Öppen diakonimottagning

Torsdagar 15.00–18.00

Sakristian i Säby församlingshem. Vill du boka en annan tid, kontakta Rauni Strömbäck.

Jourhavande präst

Alla dagar 21.00–06.00

Jourhavande präst kan du tala med om du är ledsen, rädd, orolig eller känner dig ensam. Ring 112 och fråga efter Jourhavande präst. Den som svarar är präst inom Svenska kyrkan och har alltid tystnadsplikt. Jourhavande präst kan även kontaktas via digitalt brev eller chatt. Mer info finner du på www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Övrigt

Klädbyttardag

Lördagen den 28/4 11.00–14.00

Säby kyrka. Lämna in kläder du inte längre har användning av, ta med dig lika många hem (eller köp för en symbolisk slant). Vi bjuder på fika. Välkommen!

Kontakt

ADRESS

Salems församling
Emanuel Birkes väg 1
144 30 Rönninge

TELEFON

Växel och bokning: 070-618 39 19
Måndag–fredag 09.00–12.00

E-POST

salems.forsamling@svenskakyrkan.se

PÅ WEBBEN

www.svenskakyrkan.se/salem

facebook.com/salemsforsamling

instagram.com/salems.forsamling

KYRKOHERDE

Jennie Wall

070-491 04 51

PRÄSTER

Lena Bernell

070-815 61 88

Lennart Marklund

070-618 39 81

Martin Reberg

070-618 39 61

DIAKON

Rauni Strömbäck

070-618 39 16

MUSIKER

Roy Olofsson

072-967 14 20

Tobias Lundmark

070-441 12 34

BARNVERKSAMHET

Ann-Marie Andersson

072-967 13 04

Diana Westerberg

070-618 39 18

FÖRSAMLINGSPEDAGOGER

Eva Björkdahl

070-618 38 58

Alexander Sandrén

070-618 31 65

EKONOMI

Jenny Lund

070-618 39 15

KYRKOÅRD

Sören Lindblom

070-456 81 79

CHEF KANSLI/VAKTMÄSTERI

Kent Berger
072-967 13 00

VAKTMÄSTERI

Andreas Bisse
070-618 39 35
Nuran Khouri
072-967 13 03
Jenny Argenius
072-967 14 29

Baksida

Syntolkning: Natthimmel med stjärnor. Bildtext: "Jag kan flyga – jag är inte rädd. Stig-Helmer Olsson"